

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ
ОПШТИНЕ ТЕМЕРИН
2017-2021**

Темерин, октобар 2017. године

Садржај

Уводна реч Председника Општине.....	3
1. Млади.....	4
1.1. Млади у Темерину.....	4
2. Локални Акциони план за младе – ЛАП.....	5
2.1. Комисија за израду ЛАП-а за младе.....	5
2.2. Принципи и вредности.....	6
2.3. Приоритети.....	7
2.3.1. Запошљавање и запошљивост младих.....	8
2.3.2. Информисање младих.....	9
2.3.3. Образовање.....	9
2.3.4. Култура и слободно време.....	10
2.3.5. Здравље и спорт.....	10
2.3.6. Безбедност младих.....	11
2.3.7. Укључивање младих из осетљивих група.....	11
2.3.8. Заштита животне средине и одрживи развој.....	12
2.3.9. Активизам, волонтирање и мобилност младих.....	13
2.3.10. Међусекторска сарадња.....	13
3. Истраживање.....	14
3.1. Интерпетација резултата – SWOT анализа.....	15
3.2. Интерпетација резултата – Анкета.....	15
3.3. Интерпетација резултата – Фокус групе.....	18
4. Акциони план.....	20
4.1. Запошљавање.....	20
4.2. Образовање.....	22
4.3. Информисање.....	24
4.4. Култура и слободно време.....	26
4.5. Здравље и спорт.....	27
4.6. Безбедност младих.....	29
4.8. Заштита животне средине и одрживи развој.....	31
4.9. Активизам, волонтерство и мобилност младих.....	32
4.10. Међусекторска сарадња.....	34
Општи појмови – скраћенице.....	35

Уводна реч Председника Општине

Израда Акционог плана за младе је доказ да је брига о младима стратешко опредељење општине Темерин.

Национална стратегија за младе дефинисала је смернице, принципе и вредности које смо следили радећи на овом Акционом плану.

Свесни да без институционалног оквира нема доказа о системском бављењу младима као ни континуиране бригае о проблемима, интересовањима и потребама младих, општина Темерин је формирала радну групу за израду Локалног акционог плана за младе састављену од представника институција, организација и младих општине Темерин, у циљу обезбеђења учешће младих у свим аспектима социјалног, друштвеног и политичког живота и унапређења њихових услова живота.

Како су млади најважнији ресурс општине Темерин, наша је обавеза, али и задовољство да наставимо да им пружамо сву неопходну институционалну, програмску и финансијску подршку.

Подршка младима не представља само тренутно побољшање живота младих, већ представља улагање у будућност младих, будућност нашег места и наше државе.

Општина Темерин ће кроз усвајање новог Локалног акционог плана за младе наставити да пружа подршку и ствара услове за даљи рад и унапређење положаја младих.

У име општине Темерин, желим да изразим захвалност свима који су учествовали у изради Акционог плана за младе.

Председник општине Темерин
Ђуро Жига

1. Млади

Младост у себи носи идеју напретка, оптимизма и веру добру будућност. То је посебно животно раздобље у којем се, поред биолошког и психолошког сазревања, одвија и процес укључивања појединца у друштвену заједницу. Овај процес траје док се не достигне одговарајући степен социјалне аутономије, одговорности и самосталности, мада свака од поменутих карактеристика подлеже индивидуалним мерилима. Прецизно одређење узрасне границе младости представља својеврстан проблем. Најједноставнији начин дефинисања појма младих је на основу узрасне категорије, како је учињено и у случају Републике Србије. Према важећем Закону о младима Републике Србије, младе, односно омладину чине све особе од 15 до навршених 30 година. У различитим земљама ова дефиниција се може разликовати. У Националној стратегији за младе под појмом „млади” подразумева се фаза живота између детињства и одраслог доба. Младе можемо дефинисати као категорију прожету кроз све сегменте друштва без прецизне одреднице у годинама.

1.1. Млади у Темерину

Према попису становништва из 2011. Године у општини Темерин живи укупно 28287 становника. Слично као на нивоу Републике Србије, једну петину, односно око 20% чине млади. Општина Темерин броји око 6000 младих.

Млади у Темерину¹ се суочавају са разноврсним изазовима у свакодневном животу и у томе се не разликују од својих вршњака из других градова и општина Републике Србије. Потребно је ипак нагласити неколико групних елемената који су специфични за општину а који произилазе из истраживања спроведеног током израде ЛАП-а за младе.

Највећи број младих кроз истраживање наглашава проблем запошљавања младих у општини и дугу транзицију након завршетка школовања до проналаска запослења што је уједно и највећи изазов у осталим локалним самоуправама широм земље. Код младих се препознаје позитиван став према предузетништву и покретању сопственог бизниса, међутим, недостаје им вештина, знања и подршке како би самостално кренули у посао. Своју општину оцењују као место које се по питању квалитета живота младих не разликује превише од других општина у окружењу. У највећем броју млади у Темерину дају позитивну евалуацију школе односно њену доступност и квалитет образовања. Велики број младих је посвећен спорту,

---

1

Подаци добијени из истраживања за потребе израде ЛАП-а и који представљају засебан документ.

професионално или рекреативно. Млади у Темерину су истакнутог солидарног и хуманитарног духа који испољавају на различите начине. Млади су заинтересовани за организовани волонтерски рад, покретање сопствених радионица у просторима за младе али се истиче недовољна информисаност и недостатак подршке.

Велики део наглашених потреба младих у Темерину је могуће употпунити координисаним радом КЗМ и других субјеката омладинске политике који се директно или индиректно баве младима.

2. Локални Акциони план за младе – ЛАП

Кроз улагање друштва у младе, оно инвестира у своју одрживу будућност. Локални акциони план за младе је стратешки општински документ који дефинише приоритетне области за младе и активности које одговарају на специфичне потребе младих. Њиме се обезбеђује допринос спровођењу циљева и приоритета Националне стратегије за младе и Акционог плана политике за младе у Војводини на локалном нивоу, као и других секторских стратегија које утичу на живот младе особе, те међународних докумената из области омладинске политике. Процесом израде и спровођења ЛАП-а општина обезбеђује:

- Планско и дугорочно задовољење потреба младих креирањем мера и услуга прилагођених потребама младих

- Економичније коришћење постојећих ресурса (материјалних, људских и техничких)
- Унапређење сарадње локалних субјеката омладинске политике
- Ефикасније коришћење буџета намењеног омладинским пројектима и програмима
- Могућност искоришћења алтернативних извора финансирања
- Механизме комуникације, сарадње и укључења младих особа
- Испуњавање стандарда рада Канцеларије за младе

2.1. Комисија за израду ЛАП-а за младе

Решењем Председника Општине Темерин број: 06-1/16-145-14-01 од 01.11.2016. именована је Комисија за израду акционог плана за младе у следећем саставу:

1. Дејан Брадаш – члан Општинског већа задужен за ресор културе, цивилне организације и омладину
2. Јована Вуковић – председница Савета за младе

3. Данијел Хајдук – представник Центра за социјални рад општине Темерин
4. Драгана Миловић – представница Културног центра општине Темерин
5. Нада Срећков – представница СШ „Лукијан Мушицки“ Темерин
6. Немања Обрадовић – НАПОР, омладински радник
7. Никола Зец – студент
8. Марко Мелег – члан Ђачког парламента СШ „Лукијан Мушицки“ Темерин
9. Денеш Варга – Представник „Центра креативног окупљања“
10. Марко Торбица – координатор Канцеларије за младе општине Темерин
11. Мирјана Чомић – представник МУП РС, полицијска станица Темерин
12. Андреа Дудаш – Представник Центра услуга социјалне подршке „Сунцокрет“ Темерин

2.2. Принципи и вредности

Локални акциони план за младе Темерин се заснива на неколико принципа и вредности а у складу са Националном стратегијом за младе и Акционим планом политике за младе у Војводини, а који произлазе из вредносног система чији су основи Устав Републике Србије, Универзална декларација о људским правима, Конвенција УН о правима детета са Протоколима, Конвенција Савета Европе о људским правима и основним слободама, Међународни пакет о грађанским и политичким правима као и у складу са циљевима Агенде 2030 за одрживи развој.

Принципи локалног плана акција су:

- **Поштовање људских права** – Сви млади имају иста права без обзира на пол, расу и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет. Стварају се равноправне могућности за развој младих, засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, властитим изборима и способностима.

- **Равноправност** – Сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.

- **Одговорност** – Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.

- **Доступност** – Препознају се и уважавају капацитети младих као важан друштвени ресурс, при чему се исказује поверење и подршка њиховим потенцијалима. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима. Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно провођење слободног времена. Афирмише се и стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.

- **Солидарност** – Развија се међугенерациска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.

- **Сарадња** – Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче међугенерациска сарадња на локалном, националном и међународном нивоу.

- **Активно учешће младих** – Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.

- **Интеркултурализам** - Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултурално дијалога међу младима.

- **Целоживотно учење** – Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања и развијање и успостављање стандарда у образовању.

- **Заснованост** – Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

2.3. Приоритети

На основу свих докумената који постоје на покрајинском и националном нивоу а тичу се младих (НСМ, АП Војводине), свака локална самоуправа тј. радна група на основу истраживања, мишљења и процене потреба креира специфичан ЛАП-а за младе у својој локалној заједници, како би најбоље одговорио на њихове потребе.

Радна група за израду ЛАП-а за младе општине Темерин је у складу са националним, покрајинским и локалним документима дефинисала приоритете који ће бити окосница

документа од којих три стратешка приоритета проистекла из најзначајнијих индикатора истраживања којима треба посебно посветити пажњу у наредном периоду:

2.3.1. Запошљавање и запошљивост младих

Област запошљавања и запошљивости је свакако доминантан проблем данас када су млади у питању и прожима се кроз различите аспекте њихових живота. Кроз израду ЛАП-а за младе општине Темерин, оба термина су узета у разматрање. Запошљавање као један од кључних проблема не само младих већ и читаве државе је препознат првенствено на националном нивоу и прожима се кроз скоро све стратегије државе као приоритет. Подстицањем запошљавања, отварањем програма и пројеката који подстичу запошљавање чини се велики допринос оснаживању младих за самосталан живот и развој као појединца. Запошљивост подразумева сталну конкурентност појединца на тржишту рада с обзиром на потребна знања, вештине и способности које се траже.

Истраживање о запошљавању и запошљивости током израде ЛАП-а за младе је изнело неколико занимљивих закључака.

Испитаници истичу да је степен запошљавања младих у Темерину веома низак. Послови нису у складу са образовним профилем који се нуде у општини, а велики број младих одлази из Темерина у потрази за послом у другим местима. У већини случајева, млади не користе и не препознају НСЗ као посредника и подршку у запошљавању. За потребе усавршавања знања и вештина како би били конкурентнији приликом запошљавања, испитаници препознају једним делом и КЗМ која може да организује различите врсте курсева и радионица.

Слично као на националном нивоу, око 50% младих из општине Темерин има позитиван став о покретању сопственог бизниса. Из читавог низа могућности „нових послова“ који не захтевају велика улагања и подразумевају мало креативности, као опцију за сопствени посао наводе се самосталне трговинске радње, салони лепоте, угоститељски објекти и послови који захтевају велики почетни капитал. Када се говори о информисаности младих и програмима запошљавања попут стажирања, волонтирања и стручне праксе, више од половине испитаника није чуло за њих, а тек око 10% их је и користило. Међу препознатим проблемима је недовољан ниво едукације о предузетништву, као начину самозапошљавања, што је један од узрока неразвијеног предузетничког духа младих у Темерину.

Важно понудити адекватна и атрактивна решења како бисмо умањили одлазак младих из општине и подигли квалитет живота младих.

2.3.2. Информисање младих

Информисање младих је координисана услуга која се одвија путем сервиса или центара у циљу оспособљавања младих да праве независне, информисане одлуке које ће им омогућити организовање властитих живота; пружање информација и подршке базираних на професионалној техници саветовања која настоји да одговори на специфична питања и проблеме младих, као и их упуту на друге институције уколико је то потребно; омогућавање приступа потпуним, разумљивим и поузданим информацијама у складу са потребама; информисање и креирање садржаја за младе у складу са потребама; приступ и знање за коришћење нових технологија и интернета; заснивање знања о младима на релевантним подацима која се користе за планирање у свим областима и нивоима власти.

Начин на који се испитаници највише информишу о темама од интереса за младе у општини Темерин, као што су запошљавање, праксе, образовање, здравље, мобилност, безбедност, волонтирање и друге теме, јесте путем интернета, и то преко друштвених мрежа које су апсолутно доминантне у свакодневном животу, приликом чега је тај одговор дао чак 75% младих. Чак 92% испитаника је изјавило да поседује и рачунар и интернет у свом дому.

Добро осмишљено и квалитетно постављено информисање младих даје резултате скоро у свим осталим пољима - здравље, запошљавање, образовање, култура, слободно време и др. Анализа истраживања за потребе ЛАП-а, говори да млади генерално немају довољно развијену свест о важности информисања за њихово функционисање и живот уопште. Подизање свести о важности информисања и као и боља промоција активности за младе требају бити задатак не само Канцеларије за младе већ свих субјеката омладинске политике који се директно или индиректно баве младима и у чијем је опису рада информисање младих.

2.3.3. образовање

Систем образовања је сложени низ процеса који утичу на велики део укупне популације. Поред стицања квалификације, основни циљ образовања је стицање квалитетних знања, вештина и ставова за лично остварење и развој, инклузију, запослење, стицање и развијање основних компетенција. Улагање у образовање и оспособљавање кључ су за будућност сваког појединца. На свим нивоима, локалном, регионалном и националном постоји међусобна зависност од образовања, запошљавања и успеха економије. Само оне економије

које повежу ове елементе остварују потпуни потенцијал. Држава која интелигентно улаже у образовање и оспособљавање напредоваће у подручјима предузетништва, науке и уметности. Обезбеђењем могућности за образовање ствара се атмосфера социјалне правде и једнаких могућности за све. Стицање квалификација, знања и вештина су најбољи начин за обезбеђење запошљавања. Многи послодавци траже квалификоване раднике. Један од три послодаваца не може пронаћи људе одговарајућих вештина. То се посебно односи на најиновативније секторе економије у којима постоје велики број слободних радних мјеста, као што су сектори инжењерства, науке и технологије.

Несклад између вештина које траже послодавци и оних које нуде особе које траже посао назива се јаз међу вештинама. То је један од најтежих проблема с којим су суочене европске земље. Потребно је премостити те јазове. Најпоузданији начин којим се то може учинити јест путем образовања и оспособљавања.

2.3.4. Култура и слободно време

Култура и слободно време младих је област која обухвата широк дијапазон активности, а које пружају неограничене могућности за квалитетан развој личности, формирање културних и друштвених вредности. Култура је препозната као важан део инструмената и програма политике Европске уније. Према Лисабонском Уговору из 2009. године, ЕУ се обавезује да у свим активностима узима у обзир културу како би се поспешило поштовање међу културама и промовисала разноликост. Други општи циљ ЕУ Стратегије за младе 2010-2018. је охрабривање младих људи да активно учествују у друштву, што се свакако односи и на културну и друштвену партиципацију младих. У оквиру ЛАП-а су обухваћене активности које подстичу учешће младих у културном животу, креирању и учешћу на културним активностима као и подстицање препознавања Омладинског клуба и појачавање његових капацитета за креирање и спровођење квалитетних програма у слободном времену за младе.

2.3.5. Здравље и спорт

У посматрању младих и здравља, веома је важно поставити фокус на превентивне активности, на промоцију здравих стилова живота и на организовање кампања против пушења, алкохола, злоупотребе ПАС. Темерин се не истиче по систематској промоцији здравих стилова живота младих. Доступност превентивних и консултативних здравствених услуга, не прати потребе младих. Не постоје организоване, перманентне едукативне кампање за младе, нарочито за оне средњошколског узраста код којих је превенција посебно

важна и корисна. Млади су препознали недостатак саветовалишта за младе као веома значајног елемента за подршку младима. Позитивни резултати истраживања за потребе ЛАП-а за младе општине Темерин говори о томе да се велики број младих бави неком врстом спорта и то 72% се бави редовно неком врстом физичке активности, 55% рекреативно и око 17% професионално. Као могућност унапређења здравих стилова живота испитаници у великом броју у предлажу обавезне едукације у школама, спортске едукације и заједничке масовне активности.

2.3.6. Безбедност младих

Одсуство било ког облика ускраћености, одсуство страха и слобода будућих генерација да наследе здраво природно окружење – међусобно су повезани саставни делови људске безбедности и стога националне безбедности.

Безбедност представља начин заштите виталних вредности како друштва тако и појединца. Сигурност представља једну од најважнијих људских потреба. Безбедност је такође препозната као кључна друштвена вредност кроз бројне међународне документе. Према концепту људске безбедности у чијем фокусу је појединац, институције су дужне да грађанима обезбеде сталну заштиту уместо повремене, односно да делују превентивно, а не реактивно. То подразумева институционалну одговорност да се развијају програми и услуге који одговарају потребама локалне заједнице и у интересу су чланова заједнице.

Овим Акционим планом директно пружамо подршку младима, а ефекти ће се огледати на целу локалну заједницу без обзира на узраст.

Млади у Темерину се у највећем броју осећају безбедно у својој локалној заједници а као највеће изазове у безбедности по младе препознају непостојање уличне расвете у неким деловима општине. Свакако посматрају безбедност као заједничку одговорност а као предлоге за унапређење и одржавање стања предлажу бољу комуникацију са институцијама за безбедност и сетове едукација на тему безбедности.

2.3.7. Укључивање младих из осетљивих група

У прегледу и анализи стања потребно је уважити неједнаке животне шансе осетљивих група младих и могуће ризике искључености и неједнакости оних особа које живе у тешким

условима. Неопходно је идентификовати постојање оних младих којима је потребно понудити адекватан садржај, прилагођен њиховим могућностима и потребама. Чињеница је да не постоји довољан број програма који су намењени свим категоријама осетљивих група младих. Такође, неопходно је повећати свест младих о правима и потребама осетљивих група младих и константно радити на подизању свести и практиковању принципа недискриминације у друштву. Рад на овом приоритету је посебно важан јер се огледа у Стандардима рада Канцеларија за младе и у складу је са Националним напорима за укључивање младих из осетљивих група у све друштвене токове.

2.3.8. Заштита животне средине и одрживи развој

Заштита животне средине подразумева скуп различитих поступака и мера који спречавају угрожавање животне средине. Она је мултидисциплинарна и треба да представља трајну обавезу свих чланова друштва. Њена мултидисциплинарност проистиче из чињенице што здравље, животна средина и

социјални услови представљају комплекс области и проблема који су у сталној интеракцији. Стога сваки поремећај стања животне средине доводи до еколошких поремећаја и поремећаја социјалних односа, који су међусобно повезани и условљени.

Одрживи развој подразумева ону врсту развоја која стреми ка задовољавању потреба садашње генерације притом не угрожавајући могућности будућих генерација за остварење њихових потреба. На националном нивоу главни проблеми заштите животне средине се огледају у следећем: низак ниво свести о животној средини, недовољна едукација о животној средини и неадекватно учешће младих у одлучивању. Велико је неразумевање важности и хитности решавања ових питања у циљу очувања здравља људи. Формално образовање из области заштите животне средине у оквиру васпитно образовног процеса још увек није задовољавајуће. Недовољно неформално образовање из области заштите животне средине присутно је као последица недоступности одговарајућих информација и ограниченог интереса медија. Изазови на националном нивоу се могу лако пренети на локални ниво. Заштита и унапређење стања животне средине од великог су значаја за становнике сваке локалне заједнице, а посебно популацију младих, јер су они ти који у случају њеног угрожавања трпе последице лошијег стандарда живота и угроженог здравља.

2.3.9. Активизам, волонтирање и мобилност младих

Активизам младих представља све улоге које млади остварују у друштву, а којима утичу на заједницу, залажу се за једнака права и могућности, развијају своје потенцијале. Активни млади су равноправни учесници у свим областима друштвеног живота, који са правима и могућностима преузимају и одговорност за будућност заједнице кроз удружења грађана, ученичке парламенте, организовањем неформалних група и другим видовима организовања.

Волонтирање је камен темељац цивилног друштва јер оживљава људске вредности као што су: заједништво, брига, учење, одговорност и солидарност. Волонтерски рад представља један од најефикаснијих облика учешћа грађана у процесу развоја локалне заједнице. Волонтирање као модел друштвеног ангажовања има огроман потенцијал у спровођењу активности усмерених на смањење сиромаштва, одрживи развој и социјалну инклузију.

Мобилност младих је могућност младих људи да се крећу између различитих места у својој земљи и ван ње ради постизања личних развојних циљева, самосталности, ради волонтирања и омладинског рада које су у вези са слободним временом.

Анкета показује да чак 64% младих у Темерину никада није волонтирало. Поред тога, постоји воља добра слика о волонтирању и потребно је боље промовисати могућности за волонтирање и постојеће домаће и европске програме.

Као најближи механизам ученички парламент није довољно препознат као место за учешће и доношење одлука. Тек једна четвртина младих има јасну слику о постојању и раду Канцеларије за младе општине Темерин. Поред овога, кроз истраживање је препозната воља младих да се укључе, креирају програме и буду информисани о раду.

Сва три појма су веома блиска и најчешће један не иде без других. Они су практично инструменти за партиципацију младих у заједници и развој основе демократског друштва. Дефинисањем и реализацијом активности и мера за учешће младих у развоју општине Темерин, обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност, како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва

2.3.10. Међусекторска сарадња

Подршка младима на свим нивоима власти у њиховом пуном друштвеном и социоекономском развоју је задатак свих субјеката омладинске политике и не може бити обавеза само једне особе или институције или организације. Синхронизованим радом, међусобним обавештавањем, комуникацијом, сарадњом и планирањем можемо очекивати

позитивне резултате у домену подршке младима. Сама природа институционалне бриге о младима упућује на интерсекторски рад и ослањање више сектора на заједнички циљ.

Кроз међусекторску сарадњу се ствара могућност за размену искустава и унапређење заједничких сегмената рада између различитих субјеката на локалном нивоу. Заједничким радом институција и организација које директно или индиректно раде са младима и за младе се усмерено даје јача подршка за развој младих. Кроз међусекторску сарадњу се подиже ниво информисања о активностима како код младих тако и на нивоу сарадње субјеката омладинске политике.

Предуслов за успешну омладинску политику и пуну подршку младима подразумева заједничко ангажовање свих субјеката омладинске политике а самим тим и поделу ризика, средстава, ресурса а као коначну корист овакав рад доноси боље стање младих у локалној заједници.

Радна група је дефинисала неколико активности у циљу покретања и одржавања међусекторске сарадње а у складу са спроведеним истраживањем и трендовима у развоју институционалне омладинске политике у земљи.

3. Истраживање

Истраживање које је саставни део процеса израде Локалног акционог плана за младе општине Темерин имало је за циљ прикупљање квалитативних и квантитативних података о младима, њиховом стању, потребама, мишљењима и ставовима о животу младих у општини.

Истраживање је методолошки постављено као комбинација више техника и инструмената за прикупљање релевантних података који су дали смернице за даљу израду документа. За основу истраживања је постављена SWOT анализа као свеобухватна техника, анкета која је била комбинација отворених и затворених питања а поред ње коришћена је и техника фокус група за квалитативну попуу друге две технике. SWOT анализа је рађена од стране представника именоване радне групе. Анкета је била постављена на интернет платформи Канцеларије за младе општине Темерин а такође је била дељена по друштвеним мрежама и у штампаном формату по средњим школама и другим местима које окупљају младе у Темерину. Фокус групе су осмишљене и спроведене уз подршку чланова и чланица радне групе за израду ЛАП-а. Реализовано је три фокус групе са укупно 30 учесника и учесница различитог узраста (15-20, 21-25 и 26-30 година).

Истраживање је спроведено у периоду фебруар – март 2017. године.

3.1. Интерпретација резултата – SWOT анализа

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Четири основне школе и једна средња школа • Канцеларија за младе и ОК • Савет за младе • Савет та безбедност општине Темерин • Центар за социјални рад • Дом здравља • Национална служба за запошљавање • Објекти у којима се могу спроводити активности за младе • Близина центара за образовање (Нови Сад, Бечеј) • Постојање личних контаката • Буџетска линија за Канцеларију за младе • Постојање интернет и ФБ странице Канцеларије за младе • Ученички парламент 	<ul style="list-style-type: none"> • Смерови у средњој школи не одговарају потребама тржишта рада • Пораст асоцијалних облика понашања • Непостојање умреженог (партнерског) рада институција • Недовољан број програма за младе • Касно осамостаљивање младих • Немотивисаност младих • Недостатак комуникације међу младима • Недостатак организованог и квалитетног слободног времена • Неадекватна техничка и просторна опремљеност библиотека • Неинформисаност и незаинтересованост младих о развоју каријере • Непостојање уније/савеза студената • Мали број удружења за младе и удружења младих • Недовољан број простора прилагођених потребама младих
Могућности	Претње
<ul style="list-style-type: none"> • Организована и одговорна политика за младе • Унија студената - ЛАМ • Размена искустава, боља међусекторска сарадња • Локални савети и радне групе • Физички простор • Успостављање сарадње са еколошким удружењима • Конкурси за удружења и ЈЛС 	<ul style="list-style-type: none"> • Политика испред младих • Несистематизована радна места у КЗМ • Разумевање потреба младих • Мотивисаност младих

3.2. Интерпретација резултата – Анкета

Узорак анкете је чинило 244 испитаника - младих са подручја општине Темерин, од чега 44,9 % мушких испитаника и 55,1 % испитаника женског пола. Највећи део испитаника су млади са средњошколским образовањем (4. степен) 55,4 %, док је најмањи број испитаника који су завршили највише степене формалног образовања- постдипломске студије (3,3%)

Највећи део узорка испитаника који су учествовали у истраживању јесте незапослено (72,8%), што делом условљено тиме што највећи део узорка чине управо млади који су још у процесу школовања (ученици и студенти), те је то један од разлога незаснивања радног

односа. Највећи број младих који су учествовали у истраживању живи у Темерину (75,3%), док је најмањи број испитаника са местом пребивалишта Сириг (5,8%).

На питање отвореног типа чиме су млади задовољни унутар своје општине најфреквентније се наводи могућности младих да квалитетно проведу своје слободно време, те доступношћу спортских садржаја и задовољавајућим условима за бављење спортом. Истиче се доступност разних културних садржаја (нпр. биоскопа), као и доступност места за провођење слободног времена као што су кафићи, ресторани и места за куповину. Такође, фреквентан одговор јесте позитивна евалуација школе односно доступност и квалитет образовања за младе унутар општине.

У исто време млади доминантно као одговор о незадовољству унутар могућности које им пружа општина Темерин наводе недовољан број места за изласке које одговарају њиховим потребама. Такође, млади су незадовољни бројем и разноликошћу културних дешавања унутар општине, затим доступношћу лекарских прегледа, где наводе да су ово управо разлози напуштања општине и испуњавања ових потреба у другим општинама. Поред тога млади истичу дугу транзицију након завршетка школовања до проналаска запослења, мали број радних места унутар општине.

На питање која су 3 највећа проблема општине Темерин млади одговарају доминантно наводећи исте одговоре као и у питању које се односи на њихово незадовољство.

Издавају се:

1. Незапосленост (млади, такође, наводе немогућност осамостаљивања, која је у великој мери условљена запослењем),
2. Мањак културних садржаја,
3. Небезбедност,
4. Недовољно места за изласке или неадекватност постојећих места,
5. Недостатак спортских дешавања

Половина испитаника похађа школу у Темерину, 36,9% у Новом Саду а 10,2% у Бечеју.

Разлози испитаника за школовање ван општине Темерин:

<i>Одговор</i>	<i>Проценти</i>
Образовни профил који сам желео није постојао у Темерину	74,4
Због бољег квалитета образовања у том месту	25,6

Младима је постављено питање вишеструког избора о темама у оквиру неформалног образовања које би их највише интересовале. Они су имали могућност да заокруже више од 1 одговора, фреквенције избора одговора су биле следеће:

1. Запошљавање- 103 испитаника
2. Предузетништво- 67 испитаника
3. Лични развој- 103 испитаника
4. Здравље младих- 86 испитаника
5. Безбедност младих- 83 испитаника
6. Толеранција и социјално укључивање- 52 испитаника
7. Екологија- 47 испитаника
8. Демократија и људска права- 58 испитаника
9. Нисам заинтересован за неформално образовање-20 испитаника

Чак 47% младих има позитиван став о покретању сопственог бизниса. Као подршку у развоју сопствених вештина и знања и повећања конкурентности на тржишту рада млади су одабрали следеће обуке:

1. Обука за писање ЦВ-а, мотивационог писма и понашања током интервјуа - 65
2. Обука за рад на рачунарима- 71
3. Предузетништво - 43
4. Курс енглеског или неког другог страног језика-129
5. Нешто друго-11
6. Никакве обуке ми не би помогле-20

Испитаници наводе да су остале обуке и курсеви који би им помогле: обука за стицање самопоуздања, обука која подразумева психолошки рад на самоконтроли, затим разни видови доступне стручне праксе за младе, курс за полицајца, обука за рад са децом.

Чак 66% младих наводи да се здраво храни и да се у великом броју баве физичким активностима професионално или рекреативно (68%)

Око 50% младих мисли да нису довољно информисани о културним дешавањима за младе у Темерину, те да понуда није квалитетна и садржајна и да млади генерално нису укључени у културна дешавања.

Испитаници су имали задатак да одговоре шта је по њима важно како би се млади подстакли да активније прате културна дешавања. Они су могли да изаберу више од једног понуђеног одговора, а фреквенција избора одговора изгледа овако:

1. Већом понудом културних догађаја за младе- 86
2. Разноврснијом понудом културних догађаја- 91
3. Бољим информисањем младих о култури- 77
4. Нешто друго- 8

Слободно време млади у 37 % случајева проводе са својим пријатељима, а 33% уз рачунар, телефон или ТВ. Млади нису довољно упознати са постојањем омладинског клуба као простора за младе за провођење слободног времена.

Према подацима, млади се генерално осећају безбедно у Темерину. Ипак, имају потребу да стекну додатна знања о дискриминацији, вршњачком насиљу и да се укључе у активности тог типа.

Четвртина испитаника препознаје Канцеларију за младе као простор који је намењен њима, док је 44% свесно постојања без знања о конкретним активностима. Око 10% младих је члан неке политичке партије, неформалне групе или Удружења грађана.

64% младих није никада волонтирало иако постоји велика заинтересованост.

Према анкетама показало се да млади у Темерину доста путују у личном или туристичком аранжману. Тек мали број (5%) је упознато са могућностима путовања и унапређења искустава кроз европске програме попут ЕВС.

50% младих сматра да млади из осетљивих група нису довољно укључени у друштво, те да би се активно укључили у развој и имплементацију активности које укључују ове групе младих.

3.3. Интерпретација резултата – Фокус групе

Фокус групе су омогућиле квалитативнији приказ стања потреба и ставова младих у Темерину. Кроз три фокус групе и укупно 30 учесника различитог узраста (15-20, 21-25 и 26-30) анализирани су приоритети представљени у Анкети.

Запошљавању, запошљивости и предузетништву као стратешким приоритетима се приступило са посебном пажњом. Према учесницима фокус група млади немају осећај подршке од стране локалне самоуправе и институција и организација које се баве запошљавањем. Предузетништво доживљавају као покретање сопственог посла, имати своју фирму, бити свој на своме, бити свој газда и не као стање духа које ствара нове вредности без обзира на сектор у којем ствара. За предузетничке идеје представљају покретање великих послова за које је потребан велики почетни капитал а не и мале предузетничке подухвате са малим улагањима чиме у старту представљају проблем доласка до финансија. Истиче се

слабо познавање вештина за активно тражење посла, мали проценат младих који имају радну биографију. Национална служба за запошљавање и Канцеларија за младе се посматрају као институције које могу да дају подршку у бржем и лакшем проналажењу посла.

Велики број младих се бави спортом, професионално и рекреативном и према спорту и здравим стилевима живота има позитиван став и сматрају да је Темерин опремљен са просторима које омогућавају да се сви баве рекреацијом.

Млади у Темерину путују, али нису упознати са европским програмима попут ЕВС-а.

Културном понудом доминира биоскоп, али се истиче да није у складу са актуелном понудом, те су испитаници упућени на Нови Сад. Осим тога, оцењују да је доста добар избор изложби и позоришних представа. Генерално оцењују да понуда није прилагођена младима већ је за општу популацију.

Учесници фокус група имају позитиван став према активизму, волонтирању, солидарним и хуманитарним акцијама. Препознају КЗМ као место које може да подржи локалне иницијативе, а препреку за квалитетнији развој активизма виде у малом броју удружења за младе, поготово у насељеним местима.

4. Акциони план

4.1. Запошљавање

ОПШТИ ЦИЉ: Допринети бољој запошљивости и унапредити информисаност младих о запошљавању и samozapoшљавању					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР
Допринети бољем информисању и укључивању младих у постојеће програме за запошљавање	Организовати промоцију путем медија о постојећим програмима за запошљавање и запошљивост	Континуирано 2017 - 2021	Повећана информисаност младих о постојећим програмима за запошљавање и запошљивост	Број младих укључених у програме Број промоција Број промовисаних програма	КЗМ, НСЗ, ОУ
	Формирати локални тим за успостављање и реализацију програма и активности у области запошљавања	2019	Креирани услови за повећање запошљивости младих	Број младих Број учесника у тиму Број покренутих програма	КЗМ, НСЗ, ОУ
Истражити потребе младих као и локалних СОП	Испитати капацитете локалних СОП за спровођење активности, програма и услуга у области запошљавања	2018	Развијени капацитети локалних актера из области запошљавања	Број Удружења обухваћених истраживањем Број реализованих истраживања	КЗМ, УГ
	Испитати потребе младих за едукацијама у области запошљавања и запошљивости	2019	Утврђене потребе младих и креиране полазне основе за даљи рад	Број реализованих истраживања Број младих обухваћених истраживањем	КЗМ, УГ, НСЗ, ОУ
Јачати капацитете	Подстицати и	Континуирано	Развијени капацитети	Број учесника	КЗМ, УГ, Институције,

локалних СОП за спровођење активности	подржавати представнике локалних СОП за учешће у регионалним, националним и локалним активностима у циљу оснаживања личних капацитета за спровођење активности	2017 - 2021	локалних партнера	Број обука	организације
	Спроводити састанке локалног тима	Континуирано 2018 - 2021	Остварено одрживо и функционално тело за развој и праћење програма запошљавања и запошљивости	Број састанака Број учесника	КЗМ, друге институције и организације
	Развити модел сарадње са привредницима и институцијама	2020	Остварени механизми међусекторске сарадње на тему запошљавања младих	Број привредника, број састанака, креирано минимум три модела сарадње	КЗМ, привреда и друге институције
Јачати капацитете младих како би били конкурентнији на тржишту рада	Организовати и/или подржати медијску промоцију и спровођење обука о омладинском предузетништву и самозапошљавању	Континуирано 2017 - 2021	Повећан ниво информисаности младих о могућностима за обуке Повећан ниво знања о предузетништву и самозапошљавању	Број промоција Број младих Број обука	КЗМ, НСЗ, УО, УГ
	Креирати и/или подржати програме за активно тражење посла, едукације, реалне сусрете, примере добре праксе, индивидуална саветовања и подршка при	Континуирано 2017 - 2021	Обезбеђена могућност повећања нивоа запошљивост младих	Број учесника Број обука Број програма	КЗМ, УГ, НСЗ

	изради пословне документације				
	Успоставити и подржати рад „Каријерног инфо кутка“ у КЗМ	Континуирано 2018 - 2021	Повећан ниво степена запошљивост младих	Број посета младих Број информација	КЗМ, ОУ
	Организовати обуке за вршњачке едукаторе за каријерно информисање, вођење и саветовање	Континуирано 2017 - 2021	Обезбеђена могућност повећања нивоа запошљивост младих	Број обука Број младих обухваћених програмом	КЗМ, УГ
	Подржати програме, активности и иницијативе у области каријерног информисања, вођења и саветовања	Континуирано 2017 - 2021	Обезбеђена могућност повећања нивоа запошљивост младих	Број програма Број удружења Број младих	КЗМ, УГ

4.2. образовање

ОПШТИ ЦИЉ: Подстаћи развијање система формалног и неформалног образовања доступног свим младима					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР
Допринети информисању и укључивању младих у програме формалног и неформалног образовања које спроводе локални актери	Мапирати постојеће активности формалног и неформалног образовања и креирати базу истих	2018	Креирана база понуде формалног и неформалног образовања у општини.	Број истраживања Број обухваћених партнера	КЗМ, УГ
	Промовисати програме	Континуирано 2019 - 2021	Подигнут ниво учешћа и информисаности младих у	Обухват младих Број нових програма	КЗМ, УГ

	формалног и неформалног образовања које спроводе локални актери		програме формалног и неформалног образовања	Број укључених СОП	
Истражити потребе младих као и локалних СОП	Испитати капацитете локалних СОП за спровођење активности, програма и услуга у области образовања	2018	Обезбеђена база за ефективно бављење темом образовања младих	Број реализованих истраживања Број интервјуисаних СОП	КЗМ, УГ
	Испитати потребе младих за едукацијама у области формалног и неформалног образовања	2019	Обезбеђена база за ефективно бављење темом образовања младих	Број реализованих истраживања Обухват младих истраживањима	КЗМ, УГ, образовне организације и институције
Стимулисати развој програмских активности формалног и неформалног образовања и учења	Развијати „мини библиотеку“ са стручном литературом за младе	Континуирано 2017 - 2021	Обезбеђен простор за неформално образовање за младе	Број библиотека Број књига Број корисника	КЗМ, Библиотека, Школе
	Подржати формирање и развој Локалне академске мреже (ЛАМ)	2018 - 2019	Креирана функционална база студената из Темерина	Број база Број корисника	КЗМ, Предузетници, послодавци
	Подржати оснивање и рад студентске читаонице	2018 - 2019	Обезбеђен простор за неформално образовање за студенте	Број читаоница Број издања у читаоници Број корисника	КЗМ, Школе, Факултети, ОУ
Организовати и подржати и све видове формалног и неформалног образовања у форми периодичних	Подржати иницијативе у области неформалног образовања	Континуирано 2017 - 2021	Повећан ниво, обим и квалитет понуде неформалног образовања	Број подржаних иницијатива Број учесника	КЗМ, УГ
	Спроводити обуке,	Континуирано	Повећан ниво, обим и	Број обука, тренинга и	КЗМ, УГ

активности	тренинге и курсеве прилагођене потребама и интересовањима младих	2017 - 2021	квалитет понуде неформалног образовања	курсева Број корисника	
------------	--	-------------	--	---------------------------	--

4.3. Информисање

ОПШТИ ЦИЉ: Допринети већој информисаности младих и јачати капацитете младих да креирају информационе програме					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР
Оснажити људске и материјалне ресурсе за пренос информација	Формирати сервисну услугу инфо-центра са дефинисаним задацима и лицем за координацију	2018	Креирана функционална услуга у КЗМ за информисање младих	Број сервиса Број корисника Број ангажованих лица	УГ, ОУ, УГ
	Организовати едукације за локалне актере	Континуирано 2019 - 2021	Оснажени људски капацитети за креирање и дељење информација за младе	Број обука Број учесника/ца	КЗМ, УГ
	Потписати протоколе о сарадњи са актерима на пољу информисања	Континуирано 2018 - 2021	Побољшана сарадња међу СОП који се баве информисањем младих	Број протокола	КЗМ, организације и институције које се баве информисањем младих
	Основати омладинску редакцију при Инфо центру	2019	Оснажени људски капацитети за креирање и дељење информација за младе	Број редакција Број учесника	КЗМ, УГ, медији
	Обезбедити потребну опрему и ресурсе за функционисање	2018	Оснажени материјални капацитети за креирање и дељење информација за младе	Број опреме	КЗМ

	инфо-центра				
Истражити информативне потребе младих	Спровести истраживање о актуелним информативним потребама младих	2018	Утврђене информативне потребе младих и креирана основа за основани рад	Број истраживања Број учесника у истраживању	КЗМ, медији, УГ
	Спровести истраживање о капацитетима локалних актера у области информисања младих	2018	Утврђени капацитети СОП за информисање младих	Број истраживања Број учесника у истраживању	КЗМ, медији, УГ
Обезбедити боље информисање младих о могућностима и садржајима за младе	Организовати едукације из развоја информационе писмености и примене информационих техника и технологија јавног информисања младих	Континуирано 2019 – 2021	Повећан ниво информисаности младих о понуди садржаја за младе	Број едукација Број учесника	КЗМ, УГ, медији
	Подржати активности и садржаје Омладинске редакције	Континуирано 2018 – 2021	Подржан функционалан рад Омладинске редакције и омогућена несметана подела информација од значаја за младе	Број креираних садржаја Број учесника	КЗМ, УГ, медији

4.4. Култура и слободно време

ОПШТИ ЦИЉ: Унапредити могућности за боље и квалитетније провођење слободног времена младих					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР

1. Пружити подршку програмима у области слободног времена и повећати учешће младих у већ постојећим програмима	Путем конкурсних активности пружити подршку удружењима грађана за увођење нових и развијање већ постојећих активности из области културе	Континуирано 2017 - 2021	Повећана понуда активности за провођење слободног времена младих	Број младих Број удружења Број нових активности	КЗМ, УГ, УО
	Подржати иницијативе неформалних група младих за спровођење активности у области културе и слободног времена	Континуирано 2017 - 2021	Повећана понуда активности за провођење слободног времена младих	Број младих Број нових активности	КЗМ, неформалне групе, УГ, ОУ
	Организовати кампању у циљу промоције улоге и значаја ОК-а у општини Темерин	Континуирано 2017 - 2021	Повећана видљивост и значај ОК Повећано учешће младих у креирању и реализацији програма ОК	Број нових корисника Број кампања	КЗМ
2. Обезбедити услове младима за бављење културним активностима и квалитетно провођење слободног времена	Развијати програме за активно провођење слободног времена у Омладинском клубу	Континуирано 2017 – 2021	Повећане могућности за квалитетније провођење слободног времена	Број нових програма Број нових учесника/ца	КЗМ, УГ, СОП
	Адаптација просторних капацитета Омладинског клуба, објеката у култури	Континуирано 2017 – 2021	Повећане могућности за квалитетније провођење слободног времена и учешће у културним садржајима	Број адаптираних простора Број нових корисника/ца	КЗМ, ОУ, ЦЗК
	Адаптирати алтернативе	Континуирано 2017 – 2021	Повећане могућности за квалитетније провођење	Број адаптираних простора	КЗМ, ОУ, ЦЗК

	просторе за реализацију културних садржаја и провођење слободног времена		слободног времена и учешће у културним садржајима	Број нових корисника/ца	
	Организовати Темерински омладински фестивал	Континуирано 2018 – 2021	Повећане могућности за квалитетније провођење слободног времена и учешће у културним садржајима	Број организованих фестивала Обухват младих	УГ, КЗМ, ОУ, ЦЗК

4.5. Здравље и спорт

ОПШТИ ЦИЉ: Чувати и унапредити здравље младих и промовисати важност здравих стилова живота					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР
1. Подизати свест о важности здравља младих и развијати и промовисати здраве стилове живота	Организовати и/или подржати едукације, трибине, обуке, семинаре из области здравља младих (ПАС, репродуктивно здравље...)	Континуирано 2017 - 2021	Подигнут ниво знања о здрављу	Број активности Број програма Број учесника	КЗМ, ДЗ, УГ
	Организовати и/или подржати програме и активности из области здравих стилова живота младих	Континуирано 2017 - 2021	Подигнут ниво знања о здравим стиливима живота	Број активности Број програма Број учесника	КЗМ, ДЗ, УГ

	Подржати и развијати програме у области менталног здравља младих	Континуирано 2017 - 2021	Обезбеђен програм менталног здравља младих	Број младих корисника/ца Број сусрета са младима	КЗМ, ЦСР, ДЗ
2. Обезбедити услове за рекреативно бављење спортским активностима младих	Подржати иницијативе младих за организацију аматерских турнира и рекреативно бављење спортом	Континуирано 2017 - 2021	Повећан број иницијатива за рекреативно бављење спортом младих	Број нових турнира и других иницијатива Број обухваћених младих	КЗМ, УГ, Спортски савез, ОУ, Спортски клубови
	Успоставити и одржавати терене и просторе за рекреативно бављење спортом	Континуирано 2018 - 2021	Обезбеђени услови за рекреативно бављење спортом за младе	Број нових терена Број одржаваних терена	КЗМ, ОУ, Спортски савез, Спортски клубови

4.6. Безбедност младих

ОПШТИ ЦИЉ: Унапредити квалитет безбедносне културе младих					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР
Подржати програме и активности које спроводе локални актери у области	Организовати и/или подржати едукативне садржаје из	Континуирано 2017 - 2021	Повећан број програма у области превенције вршњачког насиља	Број учесника Број едукација	КЗМ, УГ, ЦСР

безбедности младих	области превенције вршњачког насиља				
	Организовати и/или подржати едукативне садржаје из области безбедности деце и младих на интернету	Континуирано 2017 - 2021	Повећан број програма у области безбедности младих на интернету	Број учесника Број едукација	КЗМ, УГ
	Организовати и/или подржати едукативне садржаје из области безбедности у саобраћају	Континуирано 2017 - 2021	Повећан број програма у области безбедности младих у саобраћају	Број учесника Број едукација	КЗМ, УГ, Савет за безбедност саобраћаја
	Организовати и/или подржати програме и активности усмерене на ресоцијализацију младих	Континуирано 2017 - 2021	Обезбеђени услови за реализацију програма ресоцијализације у КЗМ	Број младих укључених у програм	КЗМ, ЦСР

4.7. Укључивање младих из осетљивих група

ОПШТИ ЦИЉ: Унапредити укљученост младих из осетљивих група					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР

1. Подржати и развијати нове и већ постојеће програме, активности локалних институција и организација	Организовати активности поводом Међународног дана особа са инвалидитетом	Сваке године 2017 - 2021	Подигнута свест о постојању и потребама младих из осетљивих група	Број активности Број укључених младих	КЗМ, УГ, ЦСР
	Организовати семинаре, едукације и тренинге на тему стереотипа, предрасуда, дискриминације и интеркултуралности за младе	Континуирано 2018 - 2021	Повећан ниво знања из ове области	Број обука Број младих учесника/ца	КЗМ, УГ, ЦСР, Школе
	Подржати активности и манифестације у којима млади из осетљивих група директно учествују	Континуирано 2017 - 2021	Повећан ниво укључености младих из свих група у активности	Број младих учесника/ца Број манифестација - активности	КЗМ, УГ, ЦСР
	Подржати активности организација цивилног друштва у области рада са осетљивим групама младих	Континуирано 2017 - 2021	Повећан број активности посвећен раду са младима из осетљивих група	Број активности Број подржаних организација Број учесника/ца	КЗМ, УГ
2. Оснажити капацитете локалних институција и организација за спровођење активности и услуга у области социјалне политике и подстаћи међусекторску сарадњу	Подржати активности и иницијативе ЛИМ-а	Континуирано 2017 - 2021	Повећани капацитети СОП за рад са осетљивим групама младих	Број нових иницијатива Број састанака ЛИМ-а	КЗМ, УГ
	Организовати едукативне садржаје за представнике локалних институција и организација о моделима рада са младима из осетљивих група	Континуирано 2017 - 2021	Повећани капацитети СОП за рад са осетљивим групама младих	Број обука Број учесника	КЗМ, УГ

3. Допринети постизању једнаких могућности за укључивање младих у друштвени живот заједнице	Прилагодити просторе за младе по принципима универзалног дизајна	Континуирано 2017 - 2021	Простори за младе усклађени са потребама	Број иницијатива	КЗМ, УГ, ОУ, ЦСР
---	--	-----------------------------	--	------------------	------------------

4.8. Заштита животне средине и одрживи развој

ОПШТИ ЦИЉ: Допринети већој еколошкој свести и оснажити младе за активности и иницијативе					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР
Подизање свести о значају и начинима очувања животне средине	Спровести едукације из области екологије, заштите животне средине и одрживог развоја на нивоу свих основних школа и средње школе	Континуирано 2017 - 2021	Подигнут ниво знања о заштити животне средине и одрживом развоју	Број едукација Број учесника/ца	КЗМ, УГ, Школе
	Организовати еколошке радионице	Континуирано 2017 - 2021	Подигнут ниво знања о заштити животне средине и одрживом развоју	Број едукација Број учесника/ца	КЗМ, УГ, Школе
Повећати учешће младих у активностима из области екологије, заштите животне средине и одрживог развоја	Расписати конкурс за реализацију активности из области екологије, заштите животне средине и одрживог развоја прилагођене младима	Једном годишње 2017 - 2021	Подигнут ниво учешћа младих о заштити животне средине и одрживом развоју	Број подржаних активности Број учесника/ца	КЗМ, УГ, Школе

4.9. Активизам, волонтерство и мобилност младих

ОПШТИ ЦИЉ: Подстаћи младе да активно учествују у друштву и допринети већој мобилности младих					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР
Створити услове за успостављање и развој услуга и сервиса за младе	Развити програме Волонтерског сервиса и ОК и успоставити њихову координацију	2018	Креирани услови за функционална рад ВС и ОК	Број развијених програма Број корисника/ца	КЗМ, ОУ
	Адаптирати и опремити простор ОК клуба за пружање сервисних услуга младима	2018 – 2019	Креирани услови за функционална рад ВС и ОК	Број обезбеђене опреме Број корисника/ца	КЗМ, ОУ
Промовисати и подржати омладински активизам волонтерство и мобилност младих	Организовати активности поводом Међународног дана младих	Континуирано 2017 - 2021	Повећана видљивост младих у Темерину	Број акција Број учесника	Сви СОП на нивоу општине
	Организовати активности поводом Међународног дана волонтера	Континуирано 2017 - 2021	Повећана видљивост младих у Темерину	Број акција Број учесника	Сви СОП на нивоу општине
	Оснажити младе да активно допринесе локалној заједници	Континуирано 2017 - 2021	Повећано учешће младих у друштвеном животу заједнице	Број младих учесника/ца	КЗМ, УГ, СОП
	Организовати едукације на тему волонтирања и активизма у локалној заједници	Континуирано 2017 - 2021	Повећано учешће младих у друштвеном животу заједнице	Број едукација Број младих учесника/ца	КЗМ, УГ

Допринети већој информисаности младих о могућностима путовања унутар земље и ка иностранству	Промовисати вредности и могућности мобилности младих	Континуирано 2017 - 2021	Подигнута информисаност младих о програмима мобилности	Број промоција Број учесника/ца	КЗМ, УГ
	Промовисати европске, регионалне и националне програме мобилности младих и створити услове за учешће у истим	Континуирано 2017 - 2021	Подигнута информисаност младих о програмима мобилности	Број промоција Број учесника/ца	КЗМ, УГ
	Подстицати, промовисати и организовати омладинске размене, кампове, екскурзије, студијске посете за младе у земљи и иностранству	Континуирано 2017 - 2021	Подигнута информисаност младих о програмима мобилности	Број промоција Број учесника/ца	КЗМ, УГ

4.10. Међусекторска сарадња

ОПШТИ ЦИЉ: Успоставити бољу међусекторску сарадњу и механизме подршке младима на локалном нивоу					
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	РОКОВИ	ОЧЕКИВАН РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОР	РЕАЛИЗАТОР
Креирати механизме за праћење и вредновање елемената омладинске политике	Праћење и вредновање ЛАП-а	Континуирано 2018-2021	Ефикасно и ефективно спровођење стратешког документа за младе	Састанци радне групе, минимум 20 пројеката подржано, Извештај о спровођењу ЛАП-а	КЗМ, Радна група за израду ЛАП-а
	Организација заједничких састанака представника институција који се	Континуирано 2017-2021	Успостављена комуникација и сарадња са свим актерима омладинске политике на локалном	2 састанка годишње	КЗМ, УГ, СОП

	директно или индиректно баве младима		нивоу		
Креирати окружење за заједничко деловање различитих институција и организација	Обуке за представнике институција који се директно или индиректно баве младима	Континуирано 2018-2021	Успостављена комуникација и сарадња са свим актерима омладинске политике на локалном нивоу	2 обуке годишње	КЗМ, УГ, СОП
	Писање и реализације заједничких пројеката између више институција	Континуирано 2017-2021	Успостављена комуникација и сарадња са свим актерима омладинске политике на локалном нивоу	2 пројекта годишње	КЗМ, ЛС и друге институције
	Потписивање Меморандума о сарадњи између КЗМ и других институција	Континуирано 2017-2021	Успостављена институционална сарадња за подршку младима	Потписано минимум 5 меморандума о сарадњи	КЗМ, ЛС и друге институције
	Приступ Националној асоцијацији канцеларија за младе	2017	Учешће у највишем представничком телу КЗМ на нивоу Србије	Одлука о учешћу	КЗМ, ЛС

Општи појмови – скраћенице

КЗМ – Канцеларија за младе

ОК – Омладински клуб

ЛАП – Локални акциони план

ЛС – Локална самоуправа

СОП – Субјекти омладинске политике

ЛИМ – Локална Инклузивна мрежа

НСЗ – Национална служба за запошљавање

УГ – Удружење грађана

УП – Ученички парламент

ЦзК – Центара за културу

ЦСР – Центар за социјални рад

ДЗ – Дом здравља

ПАС – Психоактивне супстанце

ЦК – Црвени крст

EVS – European Voluntary Service (Европски волонтерски сервис)

МОС – Министарство омладине и спорта